

153. Az Erdélyi Magyar Hírügynökség jelentése a Márton Áron-ünnepségek betiltásáról. Kolozsvár 1989. február 15.

Az erdélyi magyarság – felekezetre való tekintet nélkül – már hetek óta megünnepelni készült a néhai Márton Áron püspökké szentelésének ötvenedik évfordulóját. Az ünnepségsozortatot a kolozsvári Szent Mihály templomban hétfőn – február 13-án – délelőtt tíz órára tervezett mise zárta volna le.

Január elején a bukaresti egyházügyi államtitkárság vezetője, Cumpănașu, a helyi egyházügyi megbízottal és több titkosrendőrrel látogatást tett a kolozsvári templom parochiáján, ahol komoly szankciókkal fenyegették meg a papokat, ha az ünnepségre sor kerülne. Hasonló fenyegető hangnemben lépett fel a delegáció Gyulafehérváron, Jakab Antalnál, a jelenlegi római katolikus püspöknél, kilátásba helyezve azt is, hogy adott esetben az emlékmisét tartó papokat letartóztatják. Az egyházügyi hivatal vezetője kijelentette: „Márton Áron semmivel sem járult hozzá a román–magyar barátsághoz. Nevének kiejtését a templomokban egyszer s mindenkorra megtiltom.”

A kolozsvári templom ajtaján a hívek vasárnap és hétfőn egy feliratból értesültek, hogy az istentisztelet elmarad. A megváltozott körülményekre figyelmeztette őket a bejárati kapu előtt álló négy rendőrkocsi, valamint az ott ólálkodó nagyszámú titkos ügynök is.

Mindennek ellenére Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó és Marosvásárhely – valamint számos székelyföldi falu – templomában Márton Áronra emlékező, zártkörű miséket tartottak február 13-án és 14-én. Anélkül azonban, hogy a néhai püspök nevét említették volna.

Nem vallási keretek között a kolozsvári és nagyváradi izraelita közösség számos tagja is megemlékezett Márton Áronról, mint olyan egyházfőről, aki a vészkorszakban a legnyíltabban és leghatározottabban szólított fel mindenkit a zsidóság megsegítésére, s az őket sújtó intézkedések sabotálására.

Nem szabad megfeledkezni ugyanakkor, hogy a mai román hatóságok joggal rettegnek Márton Áron emlékétől és szellemétől. Ő volt az, aki a háború után jellemző határozottsággal ítélte el a román kommunista vezetés, elsősorban a magyarság ellen irányuló politikáját. Többéves börtön és házi őrizet volt erre a rendszer – szintén jellemzőnek mondható – válasza.

Erdélyi Magyar Hírügynökség, 1989/8 sz. jelentés.